

Inkontinencia termékek hatékonyságának mérése: próbatanulmány

Szerzők: Szabó Gergely, Goreczky Péter
Egészségügyi Stratégiai Kutatóintézet,
Technológia-értékelő Iroda

1051 Budapest,
Arany János utca 6-8.
Tel.: 354-5326
354-5327
Fax: 354-5337
Honlap: www.eski.hu

Előzmények

A gyógyászati segédeszközök értékelése és a támogatási kérelmek elbírálása során jogosan merül fel újra és újra az az igény, hogy csak olyan termék kerülhessen fel a támogatott listára, amely a mindennapi használatban is beválk, azaz valóban hatékony. Ezzel szemben a támogatási kérelemben szereplő segédeszközökről többnyire nem áll rendelkezésre olyan információ, ami alapján azok hatékonysága számszerűsíthető lenne.

Ezért az ESKI Technológia-értékelő Irodája egy olyan módszer tesztelésébe fogott, amely gyakorlati használatból származó adatokat szolgáltathat a segédeszközökről azok értékeléséhez.

Az Inkontinencia Beteggyesülettel együttműködve 500 db kérdőívet küldtünk ki beteggyesületi tagoknak, hogy értékeljék azt az OEP által támogatott inkontinencia betétet vagy nadrágpelenkát, amelyet jelenleg használnak. A kérdőívek termékértékelő (betegelégedettség) és általános kérdéseket egyaránt tartalmaztak. A termékértékelés szempontjait és a vonatkozó kérdéseket a vizeletfelszívó segédeszközök értékelésének alapelveiről szóló ISO 16021-es szabvány alapján, a Beteggyesület képviselőjével egyeztetve alakítottuk ki.

A termékekkel kapcsolatban végül a következő kérdésekre kerestünk választ:

1. mennyire szívárgásmentes?
2. mennyire biztosít szagmentességet?
3. mennyire izzad meg alatta a bőr?
4. mennyire kényelmes?
5. mennyire diszkrét?
6. mennyire biztonságos?
7. mennyire biztosít önállóságot?
8. összességében mennyire elégedett a termékkel?

A termékekkel való elégedettség mellett, igyekeztünk egyéb információt is gyűjteni a betegek által használt segédeszközökről az alábbi kérdésekkel:

1. milyen orvos/orvosok javasolták a terméket?
2. mióta használja az adott márkát a beteg?
3. hány darabot használ belőle [nappalra-éjszákára]?
4. elegendő-e ez a mennyiség [nappalra-éjszákára]?
5. mi alapján választotta ezt a terméket?
6. használt-e korábban más márkájú terméket?
7. ha igen, miért cserélte le a régiét?

És végül egyéb, általános kérdéseket is belevettünk a kérdőívbe, mint például, hogy mióta vannak a betegnek vizelettartási problémái, ez milyen mértékű, milyen az illető életvitele, aktivitása, rendelkezik-e érvényes közgyógy-igazolvánnyal, valamint kíváncsiak voltunk a nemére, életkorára és lakhelyére is.

Eredmények - Termékértékelés betegelégedettség

A kiküldött 500-ból mindössze 97 kérdőív érkezett vissza, melyek kitöltésének minősége és színvonala nagy eltéréseket mutatott.

Összesen 33 különböző márkanévű inkontinencia betétről vagy nadrágpelenkáról kaptunk információt. Az esetek többségében 1 vagy 2 kérdőív érkezett vissza az adott betétről vagy nadrágpelenkáról. 7 segédeszköz viszont 4 vagy annál több kérdőívben is szerepelt, ezeknek a termékeknek az átlagos pontszámait mutatja az 1. táblázat. A termékek márkanéveit nem tüntettük fel.

(A kérdésekre 1-5-ig volt pontszám adható (1 - egyáltalán nem elégedett, 5 teljes mértékben elégedett). A betegek egyéni preferenciáira is kíváncsiak voltunk, ezért megkértük őket, hogy tegyék fontossági sorrendbe a termékkel kapcsolatos elégedettségüket vizsgáló kérdéseket. Az így kapott sorrendet a kérdésekre adott pontszámok súlyozására kívántuk használni. A termék neve után zárójelben olvasható, hogy az adott termék hány kérdőívben szerepelt. A kérdések után az arra kapott átlagos pontszám szerepel termékenként, az alsó sorban pedig ezek átlaga ad egyfajta összesített értékelést a segédeszközről).

A táblázat adataiból látható, hogy a válaszadók által leggyakrabban használt termékek többsége 4,50 feletti összesített átlagot ért el, azaz alapvetően elégedettek velük a betegek. Egyetlen termék kapott ennél rosszabb átlagot (3,94). Csak kevés visszakapott kérdőívben volt kiértékelhető a kérdések fontossági sorrendje, így a pontszámok tervezett súlyozását nem tudtuk elvégezni.

A próbatanulmány eredeti célját szem előtt tartva ugyanakkor megállapítható, hogy megfelelő számú és megfelelő minőségben kitöltött kérdőív alapján számszerűsített összehasonlítás készíthető a vizsgált termékekről.

Kérdések	A Termék (4)	B Termék (18)	C Termék (17)	D Termék (6)	E Termék (4)	F Termék (4)	G Termék (4)
Mennyire szívárgásmentes?	4,75	4,75	4,87	4,67	3,75	5	4,75
Mennyire biztosít szagmentességet?	4,75	4,75	4,53	4,67	4	4,5	4,5
Mennyire izzad meg alatta a bőr?	4,25	4,75	4,69	4,6	3,5	4,25	4,75
Mennyire kényelmes?	4,25	4,81	4,75	5	4	4,25	4,75
Mennyire diszkrét (mennyire látszik / hallatszik viselés közben)?	4,25	4,83	4,75	4,5	4	4,5	4,75
Mennyire biztonságos?	4,75	4,83	4,8	4,5	4,25	4,5	5
Mennyire biztosít Önnek önállóságot?	4,75	4,82	4,8	4,83	4	5	4,25
Összességében mennyire elégedett a termékkel?	4,75	4,76	4,75	4,67	4	4,25	5
Átlag	4,56	4,79	4,74	4,68	3,94	4,53	4,72

Általános kérdések, demográfia

Mint korábban említettük, a termékértékelésen túl a betegek életvitelét, termékválasztási szokásait vizsgáló, valamint egyéb általános jellegű kérdéseket is feltettünk:

Mióta használ inkontinencia betétet vagy pelenkát?	
Több mint 1 év	97%
Kevesebb mint 1 év	3%

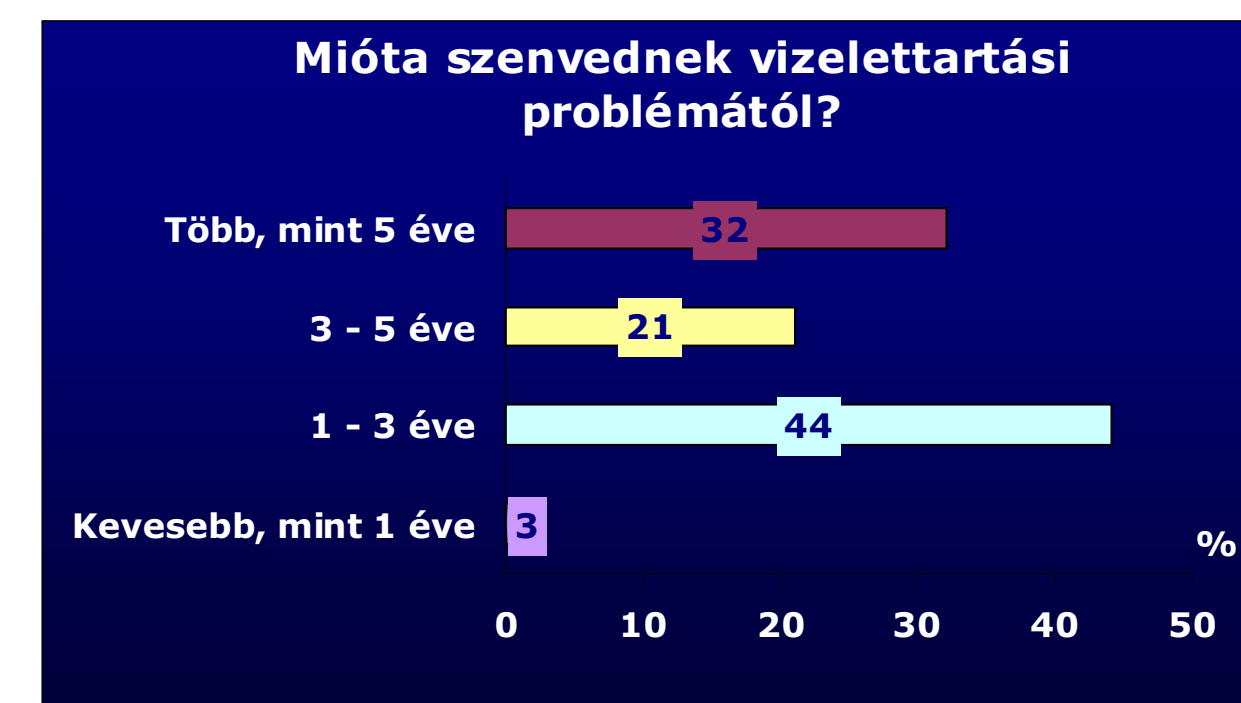
Közgyógy-igazolványa	
Van	14%
Nincs	86%

Miért cserélte le korábbi termékét?

Kényelem
Biztonság
Minőség
Nedvszívó kapacitás elégtelensége
Magas ár
Más orvos mást javasolt
Nem volt mindig kapható
Praktikusság
Negatív saját tapasztalat

Nem		Válaszadók életkora	
Nő	90%	Átlag	67 év
Férfi	10%	Legfiatalabb	17 év
		Legidősebb	99 év

Életvitel, aktivitás	
Kifejezetten aktív életet él	28%
Mozgásképes, sokat mozog	24%
Mozgásképes, de keveset mozog	22%
Mozgáskorlátozott, de sokat mozog	7%
Fekvő beteg	19%

Következtetések, kitekintés

Összességében elmondható, hogy az előzetesen vártnál kevesebb beteg küldte vissza a kérdőívet, és a kitöltés minősége sok esetben nem tette lehetővé, hogy értékelhető információt nyerjünk a termékekről. Ugyanakkor az általunk végzett próbatanulmány fontos következtetése, hogy megfelelő számú és megfelelő minőségben kitöltött kérdőív alapján számszerűsített összehasonlítás készíthető a vizsgált termékekről.

A felmérés tanulságai alapján végig kell gondolni, hogy a betegkérdőívek milyen szerepet játszhatnak a jövőben a gyógyászati segédeszközök értékelésében, illetve magában a befogadási eljárásban. A segédeszközök sokféleségéből következik ugyanakkor, hogy egyes eszközfajták esetében nem biztos, hogy a kérdőíves értékelés a legalkalmasabb módszer. Lényeges kérdés az is, hogy hogyan nyerhető információ, ezenfelül azoktól a szakemberektől (orvosok, ápolók, stb.), akik naponta dolgoznak a vizsgált segédeszközökkel. Végezetül pedig ki kell dolgozni a kérdőívekből nyerhető adatok feldolgozásának egészség-gazdaságtani szempontból legmegfelelőbb módját.